



GAZDASÁGI  
VERSENYHIVATAL

---

## VERSENYTANÁCS

---

Vj-119/2007/6.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Digi Távközlési és Szolgáltató Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

### **v é g z é s t**

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó jogorvoslati kérelemmel élhet a Digi Távközlési és Szolgáltató Kft.

### **I n d o k o l á s**

#### **I.**

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 67. § (1) bekezdése alapján 2007. július 11-én versenyfelügyeleti eljárást indított a Digi Távközlési és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Kft.) ellen, mert a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.542/2006/6. számú jogerős ítéletével – új eljárásra kötelezés mellett – részben hatályonkívül helyezte a Kft. (akkori nevén: Egyesült Magyar Kábel TV és Híradástechnikai Kft.) ellen indult Vj-88/2003. számú eljárásban a Versenytanács által hozott 35. sorszámú határozatot.

## II.

### Az alapeljárás

- 2) A Gazdasági Versenyhivatal 2003. május 12-én indított versenyfelügyeleti eljárást Vj-88/2003. számon a Kft -vel szemben annak megállapítására, hogy a Kft. 2003. január és április hónapokban kábeltelvíziós szolgáltatása igénybevételeért az előfizetők által fizetendő díjakat a Tpv. 21. § a) pontját megsértve, gazdasági erőfölényével visszaélve tisztességtelenül állapította-e meg, a műsorkiosztás egyoldalú módosítása során a vállalkozás fogyasztókra hátrányos feltételek elfogadását kényszerítve, illetve maga számára indokolatlan előnyt biztosítva a Tpv. 21. § a) pontját megsértve járt-e el, valamint a szolgáltatót egyoldalú szerződésmódosításra jogosító általános szerződési feltételeiben szereplő kikötéssel megsértette-e a Tpv. 21. § a) bekezdését. Az eljárás megindítását követően a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy a szolgáltató 2003. őszétől ismételten egyoldalúan változtatott műsorkiosztásán, ezért a vizsgálat tárgyává tette azt is, hogy a szolgáltató ezzel megsértette-e a Tpv. 21. § a) pontját.
- 3) A Versenytanács Vj-88/2003/35. számú határozatában megállapította, hogy a Kft. visszaélt gazdasági erőfölényével azáltal, hogy az általa alkalmazott általános szerződési feltételek a programcsomagok változtatására vonatkozóan egyoldalú szerződés-módosítást tesznek lehetővé számára, ezért a Kft-t a jogsértő kikötések alkalmazásától eltiltotta, továbbá 5 millió forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. Egyebekben az eljárást megszüntette.
- 4) A döntéssel szemben a Kft., valamint a Kft. terézvárosi hálózatának egyik előfizetője nyújtott be keresetet. A Fővárosi bíróság 7.K.30.206/2005/12. számú ítéletében mindkét keresetet elutasította, és a Gazdasági Versenyhivatal határozatát helyben hagyta. Az ítélet ellen az előfizető élt fellebbezéssel. A Fővárosi Ítéletőzta 1) pontban hivatkozott ítéletének rendelkező része szerint a Vj-88/2003/35. számú határozatnak „a Terézvárosra és a fogyasztók véleménynyilvánításának jogszerűségére vonatkozó megállapításai tekintetében hatályon kívül helyezi”, és a Gazdasági Versenyhivatalt „e körben új eljárásra kötelezi”, egyebekben pedig helyben hagyta a határozatot.

### III.

#### A tényállás

- 5) A Kft. fő tevékenysége a vezetékes műsorelosztás, melyet a 2003. évben Budapest VI., IX., X., XI., XV., és XIX. kerületeiben, valamint Dorogon, Hatvanban és Kiskunhalason nyújtott. Emellett egyes hálózatain szélessávú adat- és Internet szolgáltatást is kínált.
- 6) A Kft. a 2003. év során átlagosan 9,63 százalékkal emelte az egyes programokhoz tartozó szerzői jogi- és műsordíjakkal csökkentett nettó – általános forgalmi adót (áfa) nem tartalmazó – kábeltelevíziós előfizetési díjait (a továbbiakban: korrigált nettó díj). Ezen belül a Kft. VI. kerületben (Terézvárosban) lévő hálózata tekintetében 1,36 százalék volt a korrigált nettó díjak átlagos emelése.
- 7) A Kft. 2003. évi gazdálkodásának főbb adatait az 1. táblázat mutatja be.

#### 1. táblázat

##### A Kft. gazdálkodásának főbb adatai

ezer Ft-ban

Megnevezés	2006. év
Eszközök (források) összesen	2.102.269
Nettó árbevétel	2.341.776
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	170.244

- 8) A Kft. budapesti (és ezen belül terézvárosi) hálózatán 2003. január 1-jén a programcsomagba bekerült a Hálózat TV és a CLUB csatorna, és megszűnése következtében kikerült a Satelit csatorna. Az előzőek szerinti változások a szerzői jogi- és műsordíjak (a továbbiakban együtt: műsorköltség) mintegy 30 forintos növekedését eredményezték.
- 9) A Kft. tájékoztatta a budapesti előfizetőit a programcsomag kialakítási elvének 2003. április 1-jétől tervezett módosításáról, valamint az új programcsomagok díjairól. Az előfizetőknek lehetőségük volt véleményt nyilvánítani az új programcsomagok bevezetéséről. A levélhez mellékelte 1. számú véleménynyilvánító lapot kitöltve, a válaszborítékot felhasználva juttathatták el a borítékon feltüntetett címre véleményüket azok az előfizetők, akik nem fogadták el az új műsorcsomag összeállítási elv alkalmazásával kialakított új műsorkínálatot. A levélben foglaltak szerint „Ha [a] kiküldött 48000 véleménynyilvánító lapból

visszaérkezett érvényes véleménynyilvánítás szerint az előfizetők több mint 50%-a nem ért egyet azzal, hogy az új műsorcsomag összeállítási elv szerint alakítsuk ki a műsorkínálatot, akkor az új műsorcsomag szerkesztési elv alkalmazására nem kerül sor. Minden más esetben az új műsorcsomag összeállítási elv szerint kialakított műsorkínálat bevezetésre kerül.”

- 10) A Kft. az új összeállítási elv alkalmazásával kialakított programcsomagok bevezetésével egy időben további öt csatornát kívánt terjeszteni, aminek díjhatásáról is tájékoztatta előfizetőit. Az előfizetők a 2. sz. véleménynyilvánító lap kitöltésével és a válaszborítékon feltüntetett címre történő visszajuttatásával nyilatkozhattak, hogy elfogadják-e az újabb csatornák beillesztését a programcsomagokba. A tájékoztatás szerint „Ha a kiküldött 48000 véleménynyilvánító lapból visszaérkezett érvényes véleménynyilvánítás szerint az előfizetők több mint 50%-a nem kívánja az új programoknak a műsorkínálatba való felvételét, illetve nem ért egyet azzal, hogy az öt új program terjesztési költségeivel, azaz 250,- forint +12% ÁFA = 280,- forinttal megnöveljük a műsorcsomagoknak a díját, akkor az öt új programcsomagot nem vesszük fel a műsorkínálatba. Minden más esetben az öt új műsor bekerül a műsorkínálatba, és ezzel együtt a programcsomagok előfizetési díja 250,- forint +12% ÁFA = 280,- forinttal megnövekszik.”
- 11) A Kft. tájékoztatta továbbá az előfizetőket, hogy „a véleménynyilvánításukat tartalmazó válaszborítékoknak legutolsó beérkezési időpontja 2003. 03. 31. 16 óra. Ez azt jelenti, hogyha postán adják fel a válaszborítékot, akkor ezt még 2003. 03. 27. előtt meg kell tenniük, mert különben nem érkezik meg időben a véleménynyilvánításukat tartalmazó boríték. Személyesen az ügyfélszolgálatainkon adhatják le a válaszborítékokat a fentebb megjelölt időpontig.”
- 12) A véleményeket kérő tájékoztató levelet a Kft. a 2003. március 24-i hét során jutatta el az előfizetők részére, a 2 sz. táblázatban foglaltak szerint.

**2. táblázat**

**A Kft. által küldött levelek száma**

2003.03.24 hétfő	2003.03.25 kedd	2003.03.26 szerda	2003.03.27 csütörtök	2003.03.28 péntek	2003.03.29 szombat	Összesen:
7125	11612	11205	12181	6564	1201	49888

- 13) A véleménynyilvánító lapok visszaérkezési határidejét a Kft. meghosszabbította 2003.04.04-én 16.00 óráig, mely időpontig összesen 2707 nemleges előfizetői válasz érkezett. A határidő meghosszabbításáról a Kft. nem tájékoztatta előfizetőit.
- 14) A 2003. őszi programcsomagok összetételének módosítására azért volt szükség, mert egyes műorszolgáltatók nem járultak ahhoz hozzá, hogy a Kft. műsorait az új elveknek megfelelő csomagban ossza el.

#### **IV.**

##### **Az alkalmazandó jogszabály**

- 15) A Tpv. módosításáról szóló 2005. évi LXVIII. törvény 61. § (3) bekezdése szerint eljárási rendelkezéseit a 2005. november 1-jei hatálybalépése után indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni. Ezért a Versenytanács a jelen eljárásban a Tpv. 2005. november 1-jétől hatályos eljárási rendelkezéseit alkalmazta.

#### **V.**

##### **Jogi értékelés**

- 16) A Versenytanács a Kft. magatartását a Fővárosi Ítéltábla által, az ítéletének indokolásában meghatározott keretek között vizsgálta, mely szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak „a megismételt eljárásban a helyettesíthetőséget, az érintett piacot (Terézváros) vizsgálva kell a gazdasági erőfölény tekintetében megállapítást tenni, majd részletesen vizsgálat alá vonni eljárás alá vont árkialakítással kapcsolatos lépéseit, ezen belül a fogyasztói vélemények megismerésének és értékelésének folyamatát (általában és Terézvárosban).”
- 17) A Versenytanács a Fővárosi Ítéltábla ítéletének rendelkező részét és előzőek szerinti indokolását figyelembe véve nem látta teljesen egyértelműnek, hogy az új eljárásban milyen körben kell vizsgálni a Kft. magatartását. Ezért a Versenytanács a szóbajjehető legszélesebb körben értékelte a Kft. magatartását, nevezetesen:
- az előfizetési díjak kialakítása; valamint
  - a programcsomag-módosítások és az azzal összefüggésben megvalósított fogyasztói vélemény megismerése és értékelése
- tekintetében „általában” és a Terézvárosban.

- 18) A Versenytanács a Fővárosi Ítéltábla ítéletének indokolása alapján úgy ítélte meg, hogy a nem budapesti hálózatokon végrehajtott programcsomag módosítások tekintetében nem szükséges további vizsgálat, mert azok nem kapcsolódnak a terézvárosi hálózatra nézve a Kft. által megvalósított magatartásokhoz.

### **Az előfizetési díjak megítélésének általános szempontjai**

- 19) A Tpv. 21. § a) pontja értelmében tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélve tisztességtelenül eladási árakat megállapítani. Tisztességtelenül megállapított eladási ár (díj) alatt a Tpv. alkalmazásában a túlzottan magas eladási árat kell érteni. A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint az ár túlzottan magasnak minősül akkor, ha meghaladja a vállalkozás gazdaságilag indokolt költségei és a befektetéssel arányban álló hozam (a továbbiakban: normatív nyereség) összegét. Más szavakkal: az ár akkor túlzottan magas, ha az abban foglalt nyereség meghaladja a normatív mértéket.
- 20) A több hálózatot üzemeltető és azokon több programcsomagot szolgáltató vállalkozás esetében a költségek és a nyereség általában még hozzávetőleges pontossággal sem határozható meg hálózatonként, illetve programcsomagonként, ezért általános esetben az vizsgálendő, hogy a vállalkozás díjai (befektetés arányos nyeresége) összességében túlzottan magasak-e.
- 21) A gazdaságilag indokolt költségek tekintetében a Versenytanács gyakorlata arra épül, hogy:
- az egyes programokhoz tartozó szerzői jogi- és műsordíj (műsorköltség) a kábeltelevíziós vállalkozás számára jellemzően objektív adottságként jelentkezik, ezért annak tényleges mértéke egyben gazdaságilag indokoltnak is minősül (ez alól kivételt képezhet - és külön vizsgálendő -, ha a vállalkozás jelentős műsorköltség-növekedéssel járó programcsomag-módosítást hajtott végre),
  - a nettó díjak műsorköltség feletti része (a korrigált nettó díj) – a vállalkozás azt megalapozottan cáfoló számításai hiányában – gazdaságilag indokoltan nem emelkedhet az előző évi inflációnál nagyobb mértékben, annak mértékében viszont gazdaságilag indokoltnak minősül.

- 22) A befektetés arányos nyereség meghatározásánál a Versenytanács – a vállalkozás arra vonatkozó megalapozott számításai hiányában – a vállalkozás mérlegadataiból indul ki: befektetési összegként a vállalkozás összes forrását (eszközét), nyereségként pedig az üzemi tevékenység eredményét figyelembevéve. Ez a mutató – befektetésként kezelve az idegen tőkét, továbbá figyelmen kívül hagyva annak kamatköltségét – nem torzul az esetlegesen gazdaságilag nem reális feltételek mellett felvett hitelek (pl. a piaci kamatlábtól eltérő kamatozású tulajdonosi hitelek) következtében.
- 23) A költségeken és a nyereségen alapuló előzőek szerinti árvizsgálat abból a szempontból nem ellentmondásmentes, hogy a vállalkozásnak a normatívnál magasabb nyeresége nem feltétlenül jelenti azt, hogy árai túlzottan magasak, annak forrása lehet a vállalkozás átlagosnál hatékonyabb gazdálkodása is. Ezért is nem önmagában a magas nyereség, hanem a magas nyereséget tartalmazó díjak további túlzott emeléséből származó nyereségnövekedés (vagy a díjemelés következtében magassá váló nyereség) minősülhet a Tpv. 21. § a) pontjába ütközőnek. Ennek megfelelően, ha a vállalkozás által végrehajtott díjemelés nem haladja meg a gazdaságilag indokolt költségek növekedését (adott esetben a korrigált nettó díjak átlagos emelkedése az inflációt), akkor a díjak abban az esetben sem tekinthetők túlzottan magasnak, ha az előző évi – normatívnál nagyobb – befektetés arányos nyereség a díjemelést követően is valószínűsíthetően fennmaradna (indokolt esetben természetesen az előző évi díjak is vizsgálhatók).
- 24) Az előzőek alapján az, hogy a vállalkozás egészére nézve az alkalmazott díjak túlzottan magasnak minősülnek-e, az alábbiak vizsgálatát igényli.
- a) A korrigált nettó díjak előző évhez képesti átlagos emelkedésének meghatározása (lásd 1. melléklet).
  - b) Az a) pont szerinti átlagos díjemelkedés és az előző évi infláció összevetése: ha a korrigált nettó díjak előző évhez képesti növekedése nem haladja meg az előző évi infláció mértékét, akkor fő szabályként a díjak összességében nem minősülnek túlzottan magasnak.
  - c) Az inflációt meghaladó átlagos korrigált nettó díjemelés esetén a befektetés arányos nyereség díjemelés évében várható mértékének meghatározása (lásd 2. melléklet), és ha az

- ca) a normatív nyereség mértékét nem éri el, akkor főszabályként a díjak összességében nem minősülnek túlzottan magasnak,
- cb) a normatív nyereség mértékét érzékelhető mértékben meghaladja, akkor a díjak összességében túlzottan magasnak minősülnek.

### **A Kft. 2003. évi díjainak megítélése**

#### *Általában*

- 25) A Kft. a 2003. évben korrigált nettó díjait az előző évi inflációt (5,3 százalék) meghaladó (9,63 százalékos) mértékben emelte, ezért a 24.b) pont alapján nem zárható ki, hogy díjai összességében („általában”) túlzottan magasak lennének.
  
- 26) Az előzőekre tekintettel a Versenytanács a 24.c) pont alapján vizsgálta a Kft. 2003. évi befektetés arányos nyereségét. Az adott esetben azonban nem volt szükség a 2. melléklet szerinti számítás elvégzésére, mert rendelkezésre állt a Kft. 2003. évi tényleges befektetés arányos nyeresége, amely az 1. táblázat adatai alapján 8,1 százalék volt.
  
- 27) Versenykörülmények között kialakuló (normatív) nyereség mértékre a kábeltelevíziós szolgáltatás tekintetében nem állnak rendelkezésre tapasztalati adatok. Ezért a Versenytanács a normatív nyereség meghatározásakor az adott időszak nominális befektetési kamatlábából indul ki, növelve azt az ún. kockázati prémiummal, amely abból fakad, hogy a vállalkozásba történő tőkebefektetés nyilvánvalóan lényegesen nagyobb kockázattal jár, mint a tőke bankban történő elhelyezése. Mindezt figyelembe véve a Versenytanács a kábeltelevíziós vállalkozások 2003. évi díjainak vizsgálatakor a 15 százalékot nem meghaladó befektetés arányos nyereséget minden esetben olyan mértékűnek tekintette, amely mellett nem valószínűsíthető a túlzottan magas ár, így a Kft-nek 2003. évi adatok alapján számított 8,1 százalékos befektetés arányos nyeresége mellett 2003. évi díjai összességében („általában”) nem minősíthetők túlzottan magasnak.



- 28) A Versenytanács a Fővárosi Ítéletábla által hozott ítéletnek megfelelően vizsgálta azt is, hogy a Kft. összességében túlzottan magas előfizetési díjain belül a terézvárosi hálózat díjai nem minősülnek-e tisztességtelenül megállapítottak.
- 29) A 20) pontban foglaltak alapján a terézvárosi hálózatra (miként bármelyik másik hálózatra is) csak nagy bizonytalansággal lenne megállapítható a befektetés arányos nyereség. Erre azonban az adott esetben nem is volt szükség, mert a terézvárosi hálózat esetében a korrigált nettó díjak 2003. évi növekedése (1,36 százalék) alatt maradt az előző (2002.) évi infláció 5,3 százalékos mértékének, így a terézvárosi hálózat 2003. évi díjai a 24.b) pont alapján nem minősülnek túlzottan magasnak.

#### **Az eljárás megszüntetése a díjak tekintetében**

- 30) Nem lehet ugyanakkor eltekinteni attól, hogy a díjak vizsgálatának előzőek szerinti módszere több egyszerűsítő feltételezést tartalmaz.
- a) Az előző évi infláció csak becslése a tényleges költségemelkedésnek, és az sem zárható ki, hogy az előző évi mérlegben kimutatott költségek egy része gazdaságilag indokolatlannak minősül, vagy valamely költség nem jelenik meg a mérlegben.
  - b) Az eszközarányos üzemi eredmény csak egy lehetséges közelítése a befektetés arányos nyereségnek, mert
    - ba) egyoldalról az összes eszköz olyan elemeket is tartalmazhat, amelyek nem tekinthetők befektetésnek, amely után a normatív nyereség jár;
    - bb) másoldalról viszont az összes eszközön belül az állóeszközök a mérlegben általában a beszerzési ténylegesen áron alapuló nettó értéken vannak nyilvántartva, a normatív nyereség azonban az aktuális áron számított nettó érték után jár.
  - c) A normatív nyereség mértéke szintén csak becslésen alapul.
  - d) A kábeltelevíziós szolgáltatás üzemi tevékenység eredmény/nettó árbevétel, illetve üzemi tevékenység eredmény/eszközök összesen arányát a számítás azonosnak tételezi fel a vállalkozás egészét jellemző mértékkel, ami annál

nagyobb torzítást eredményezhet, minél magasabb a kábeltelevíziós szolgáltatáson kívüli tevékenységek aránya a vállalkozásnál.

- 31) A 30) pontban foglaltakra is tekintettel ad lehetőséget a Versenytanács arra, hogy a vállalkozás saját számításával igazolja, hogy díjai a 24.cb) pontban foglaltak teljesülése ellenére sem túlzottan magasak. Másoldalról viszont az sincs elvileg kizárva, hogy a 24.b) vagy 24.ca) pont szerinti feltételek valamelyikének megvalósulása ellenére a díjak a Tpv. 21. § a.) pontjába ütközően túlzottan magasak. Ennek megállapítása azonban értelemszerűen további bizonyítást igényel.
- 32) A Versenytanács a 2005. november 1-je előtt indult eljárásokban (így a Vj–88/2003. számú eljárásban is) az előzőek szerinti (további) bizonyítást egyetlen esetben sem tartotta szükségesnek, és 15 százaléknál alacsonyabb befektetés arányos nyereség mellett minden esetben megszüntette az eljárást, ami (kimondatlanul ugyan, de) egyben a díjak törvénybe ütközése hiányának megállapítását is jelentette. Ugyanígy járt el abban az esetben is, ha a korrigált nettó díjak emelkedése az infláció alatt maradt.
- 33) A Tpv. -be, az azt módosító 2005. évi LXVIII. törvény által beiktatott – a jelen, 2005. november 1-je után indult eljárásban alkalmazandó – rendelkezések azonban élesen elkülönítik egymástól
- a) a magatartás törvénybe ütközése hiányának határozattal történő megállapítását (Tpv. 77. § (1) bekezdés i. pont); illetve
  - b) az eljárás végzéssel történő megszüntetését, amelyre akkor kerülhet sor, ha
    - ba) a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv. 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények (pontosabban: azok valamelyike) nem állnak fenn; vagy
    - bb) a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásáról sem várható eredmény (Tpv. 72. § (1) bekezdés a. pont).
- 34) Az adott esetben a 30-31) pontokban kifejtettekre is tekintettel nem állapítható meg egyértelműen a törvénybe ütköző magatartás hiánya. Ezért a Versenytanács azt vizsgálta, hogy fennáll-e az eljárás végzéssel történő megszüntetésének a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeinek valamelyike.

- 35) Az adott esetben az eljárásra okot adó, Tpvt. 70. § (1) bekezdés szerinti feltételek közül:
- a „törvény rendelkezéseit sértheti” feltétel hiánya csak akkor lenne kizárható, ha megállapítható lenne, hogy a díjak nem ütköznek a Tpvt-be, ami viszont csak határozattal állapítható meg (a Versenytanács álláspontja szerint a fenti okból legfeljebb abban a speciális esetben szüntethető meg végzéssel az eljárás, ha a vizsgált magatartás elvileg sem sértheti a Tpvt-t, mert például a vállalkozás nincs gazdasági erőfölényben);
  - a „hatáskör hiánya” pedig kizárólag a Tpvt. 86. § (1) bekezdése szerinti bírósági hatáskörre vonatkozik, ami az adott esetben nem jöhet szóba (a Versenytanács álláspontja szerint minden olyan további magatartás, ami nem tartozik a Gazdasági Versenyhivatal „hatáskörébe”, „a törvény rendelkezéseit nem sértheti” fogalomkörbe tartozik).
- 36) Az előzőekre tekintettel a Versenytanács a Tpvt. 70. § (1) bekezdésének a „közérdek védelme is szükségessé teszi” feltételét vizsgálta. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a bíróság általi új eljárásra kötelezés esetén a Gazdasági Versenyhivatalnak – a Tpvt. 70. § (1) bekezdésében foglaltak érdemi vizsgálata nélkül – a megismételt versenyfelügyeleti eljárást meg kell indítania. Ez azonban a Versenytanács álláspontja szerint nem zárja ki azt, hogy az eljáró versenytanács a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontjának (vagy a vizsgáló a 71/A §-ának azzal azonos tartalmú) első fordulata szerinti végzést hozzon, ha a megismételt eljárásban megállapítást nyer, hogy a Tpvt. 70. § (1) bekezdésének valamelyik feltétele nem áll fenn.
- 37) Szélesen (abszolút módon) értelmezve minden törvénytörő magatartás feltárása és szankcionálása közérdeknek minősül. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint a Tpvt. 70. § (1) bekezdésének alkalmazásában a közérdek csak relatív módon értelmezhető. Minderre tekintettel a közérdek mérlegelhetőségének jogi indoka nem lehet más, mint az, hogy a közérdek szempontjából létezik egy olyan határ, amely alatt indokolatlan a Gazdasági Versenyhivatal korlátos vizsgálói kapacitásait, illetve pénzügyi erőforrásait az adott ügyre fordítani.

- 38) Az adott esetben – a törvénysértésnek a Versenytanács gyakorlata szerinti egyértelmű megállapíthatóságának hiányában (lásd 35. pont) – a túlzottan magas árak esetleges megállapítása a Kft. gazdálkodásának teljes körű átvilágítását igényelne (a 30. pont alapján legalább: az esetleges gazdaságilag indokolatlan költségek azonosítása, a normatív nyereség pontos meghatározása, a befektetés aktuális értékének megállapítása). A korábbi versenyfelügyeleti eljárások<sup>1</sup> tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy egy ilyen jellegű átvilágításnak igen jelentős a költség- és időigénye, és annak eredményei alapján is csak viszonylag jelentős (től-ig) határok között ítéltetők meg a díjak.
- 39) Az előzőekre tekintettel a Versenytanács még jelentős erőforrás-felhasználás mellett is olyan csekélynek ítélte annak az esélyét, hogy – a normatív mértéket el nem érő becsült befektetés arányos nyereség, illetve Terézváros esetében az előző évi inflációnál érezhetően alacsonyabb díjmelés mellett – bizonyítható lenne, hogy a Kft. előfizetési díjai összességében, illetve Terézváros tekintetében túlzottan magasak, ami nem áll arányban azzal a közérdek sérelemmel, amit az esetleges jogsértés okozhatott.
- 40) Mindezek alapján a Versenytanács az eljárást a díjak tekintetében általában és Terézvárosra nézve is a Tpv. 72. § (1) bekezdés a.) pontjának első fordulata (lásd 33. ba. pont) alapján megszüntette.

### **A programcsomag-változtatás megítélésének szempontjai**

- 41) A kábeltelevíziós szolgáltatók a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Médiatörvény) 120. § (1) bekezdése értelmében a díjazás összegére tekintettel eltérő műsorcsomagokat alakíthatnak ki. A műsorcsomagok kialakításának módjával, illetve kötelező tartalmával kapcsolatban a Médiatörvény 117. § (1) bekezdésében írt rendelkezésen (mely szerint a szolgáltatók a közszolgálati műsorszolgáltató valamennyi műsorát kötelesek alapszolgáltatásként elosztani), illetve a 118. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésen (miszerint a műsorelosztókat szerződéskötési kötelezettség terheli a helyi műsorszolgáltatók szerződéses ajánlatára) túl nincs további kötelező rendelkezés. Ez a szabályozás

---

<sup>1</sup> Vj-33/2004., Vj-27/2005.

értelemszerűen nem zárja ki ugyanakkor, hogy a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálja a programcsomagok összetételét – mint az áru értékesítésével összefüggő piaci magatartást – abból a szempontból, hogy az sérti-e a Tpv. rendelkezéseit.

- 42) A programcsomag kialakítás (változtatás) versenyjogi értékelésekor:
- egyrészt figyelemmel kell lenni arra, hogy a jelenleg kialakult piaci szokások szerint a kábeltelevíziós vállalkozások az egyes televíziós műsorokat programcsomagokban kínálják, és ezért a fogyasztók számára jelentőséggel bír, hogy egy adott programcsomagban milyen konkrét programok jelennek meg,
  - másrészt viszont tekintettel kell lenni arra is, hogy a fogyasztói igények heterogének, s így az egyes előfizetői csoportok (sőt az előfizető családok egyes tagjai) más-más programokat preferálnak, s a szolgáltatóknak ezen differenciált igényeket figyelembe véve kell műsorkínálatukat kialakítani.
- 43) Mindezek alapján a Versenytanács vizsgálhatja azt, hogy egy kábeltelevíziós vállalkozás milyen módon kapcsolja össze az egyes programokat programcsomagokká, nevezetesen azt, hogy a programcsomagok kialakítása, illetve átalakítása önkényesen vagy a fogyasztók igényeihez igazodóan történik-e. Mindez értelemszerűen nem jelenti azt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal olymértékben beleszólhatna a kábeltelevíziós vállalkozások üzletpolitikájába, hogy meghatározza a programcsomagok összetételét. Az azonban vizsgálható, hogy a vállalkozás milyen módon veszi figyelembe az előfizetőknek az egyes műsorok iránti igényeit, illetve adott konkrét műsorelhelyezés minősíthető olyannak, amely indokolatlan előnyt jelent a vállalkozásnak, illetve hátrányos a fogyasztóknak.
- 44) A programcsomagok átalakítása, illetve egy vagy több olyan új csatorna esetében, melyek beállítása valamely programcsomagba érezhető többletköltséggel járhat (ami előbb-utóbb szükségszerűen megjelenik az előfizetési díjakban is) a vállalkozástól elvárható annak ismerete, hogy annak tartalma a fogyasztók mekkora hányadának érdeklődésére tarthat számot. Nagy valószínűséggel ugyanis vannak olyan előfizetők, akik az új műsorokat nem igénylik, s így annak ellenére kényszerülnek magasabb díjat fizetni, hogy a nyújtott többletszolgáltatás számukra

nem jelent többlet használati értéket, ami a Tpv. 21. § a) pontjába ütköző hátrányos feltétel elfogadásának kikényszerítését jelentheti.

- 45) Az előzőekre is tekintettel a Versenytanács álláspontja szerint a vállalkozásnak célszerű olyan kapcsolatot kialakítani előfizetőivel, hogy valamely, jelentős többletköltséggel járó műsor programcsomag(ok)ba történő felvételekor biztosítva legyen az előfizetői érdekek figyelembevételének lehetősége, oly módon, hogy a programcsomagok átalakítása előtt megfelelő határidő mellett – igazolhatóan és az átalakítás díjkihátásaival együtt – közli az átalakításra vonatkozó elképzeléseit a fogyasztókkal. Ebben az esetben ugyanis a Versenytanács kialakult gyakorlata szerint az előfizetők többsége felszólamlásának hiányában jogszerűen valósíthatja meg a programcsomag átalakítását.
- 46) A Versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor abból, hogy a 45) pontban foglaltaknak megfelelő magatartás elégséges feltétele annak, hogy a 44) pont szerint a hátrányos feltétel kikényszerítés ne legyen megállapítható, nem következik az, hogy 45) pont szerinti követelményeknek megfelelő előfizetői megkerdezés hiánya automatikusan jogsértővé tenné a programcsomag bővítést.

### **A Kft. 2003. évi programcsomag-változtatásainak megítélése**

#### *Általában*

- 47) A 2003. januári programcsomag módosítások tekintetében a Kft. nem kérte ki előzetesen előfizetői véleményét. A Versenytanács korábbi döntéseiben (pl. Vj-26/2003.) azonban rögzítette, hogy egy viszonylag alacsony (50 forint körüli) műsorköltségű csatornának a programcsomagba történő felvétele nem jelent számottevő hátrányt a fogyasztónak, és így nem valósít meg jogsértést akkor sem, ha azzal kapcsolatosan nem került sor az előfizetők 45) pont szerinti tájékoztatására. Az adott esetben a két új műsor ennek a feltételnek együttesen is megfelel, ezért a Versenytanács nem látta bizonyítottnak, hogy a 2003. januári programcsomag bővítés a fogyasztóknak érdemi hátrányt okozott volna.

- 48) A 2003. áprilisi programcsomag átalakítás, illetve bővítés esetében a Kft. kikérte az előfizetők véleményét. Nem lehet azonban eltekinteni attól, hogy az előfizetőknek legkésőbb 2003. március 26-án postára kellett adniuk a véleménynyilvánítását tartalmazó válaszborítékot ahhoz, hogy az a megadott határidőre megérkezzen. Ehhez képest 2003. március 26. előtt 18.737 előfizető kapta meg a tájékoztató levelet, 11.205 előfizető pedig március 26-án, a postára adás napján. A többi, 19.946 előfizető joggal feltételezhette, hogy postán már nem adhatja fel a véleményét tartalmazó borítékot, ezért amennyiben élni kívánt véleménynyilvánítási jogával, személyesen volt kénytelen elvinni a véleménynyilvánító lapot a szolgáltató ügyfélszolgálati irodájába. A Versenytanács álláspontja szerint a szolgáltató által válaszadásra biztosított határidő nem felel meg annak a követelménynek, amely az előfizetők tájékoztatását abban az esetben tartja elfogadhatónak, ha az megfelelő határidőben történik annak érdekében, hogy az előfizetők, akik nem fogadják el az új programcsomagokat, élhessenek felszólamlási jogukkal. Ezen nem változtat az sem, hogy a Kft. a válaszok visszaérkezésre nyitva álló határidőt utólag egyoldalúan módosította, erről ugyanis az előfizetőket előzetesen nem értesítette, így azok abban a tudatban lehettek, hogy már elkéstek a véleménynyilvánítással.
- 49) Az előzőekből következőleg a Versenytanács álláspontja szerint a lefolytatott közvélemény-kutatással összefüggésben a Kft. által biztosított rövid határidő miatt elvileg nem zárható ki a 2003. áprilisi programcsomag-módosítás jogsértő volta. Nem hagyható figyelmen kívül azonban, hogy a vállalkozáshoz összesen 2707 (nemleges) válasz érkezett vissza. Ahhoz, hogy a programcsomag-változtatás az előfizetőknek nyilvánvalóan hátrányos legyen, az előfizetők több mint felének tiltakozása ellenére kellett volna végrehajtani. Azon előfizetők esetében, akik már 2003. március 24-25-én megkapták a véleménykérő leveleket (március 24-én 7.125, március 25-én 11.612, összesen ezen a két napon 18.737) nem állapítható meg, hogy a válaszadásra nyitva álló rövid határidő miatt akadályozva lettek volna véleményük jelzésében. A Versenytanács álláspontja szerint – az ellenkezőjére utaló bizonyítékok hiányában – feltételezhető, hogy a különböző napokon elért előfizetők közül a változtatást ellenzők aránya érdemben nem tér el a teljes megkeresett előfizetői kör elutasítási-arányaitól. Ha a beérkezett nemleges válaszok száma legalább a véleménykifejtésben egyértelműen nem akadályozott előfizetők számának közel fele lett volna, akkor nem lenne kizárható, hogy csak a szűkös

határidő miatt nem érkezett elegendő nemleges válasz. Jelen esetben azonban a 2.707 (a nemleges válaszok összes száma) a véleménykifejtésben egyértelműen nem akadályozott előfizetők számának (18.737) csak 14,4 százaléka, ezért a Versenytanács álláspontja szerint az előfizetők több mint fele bővebb határidő mellett sem utasította volna el az eljárás alá vont módosítását.

- 50) Mindezek alapján a Versenytanács nem látta bizonyítottnak, hogy a budapesti előfizetők többsége ellenezte volna a 2003. áprilisi programcsomag változtatást.
- 51) A 2003. év őszen a Kft. által megvalósított programcsomag módosításra azért volt szükség, mert egyes műsorszolgáltatók nem járultak hozzá, hogy a Kft. műsoraikat az új elveknek megfelelő programcsomagokba helyezze el, ezért a Versenytanács nem látta bizonyítottnak, hogy a Kft. ebben a tekintetben visszaélészerűen járt volna el.

#### *Terézváros*

- 52) A 2003. januári és őszi programcsomag módosítások esetében a Kft. magatartásának megítélése tekintetében a Versenytanács nem azonosított olyan speciális körülményt, ami Terézvárosra nézve az általánostól (lásd 47. és 51. pont) eltérő következtetésre adott volna alapot.
- 53) A 2003. áprilisi programcsomag átalakítással kapcsolatban sem talált a Versenytanács olyan körülményt, amely azt valószínűsítene, hogy a terézvárosi előfizetők a budapesti hálózatokon egyöntetűen megvalósított programcsomag változtatáshoz a budapesti előfizetők összességétől eltérően reagáltak volna.
- 54) Mindezek alapján a Versenytanács a terézvárosi hálózat esetében sem látta bizonyítottnak, hogy a Kft. megsértette volna a Tpv. 21. § a) pontját.

#### **Az eljárás megszüntetése a programcsomag-változtatás tekintetében**

- 55) A Versenytanács gyakorlata szerint a programcsomag megváltoztatás lehet jogsértő akkor is, ha arról a kábelszolgáltató megkérdezte az előfizetőket, és azok többsége



az ellen nem tiltakozott. Így jogsértőnek minősítette a Versenytanács a magas nézettségi mutatójú, ugyanakkor csekély műsorköltségű programok legdrágább programcsomagba való áthelyezését (Vj-5/1999), vagy a hasonló programokból a nézettebb áttételét a drágább csomagba (Vj-18/2002). Ilyen jellegű magatartások azonban a Kft. terhére nem voltak megállapíthatók.

- 56) Az előzőek ellenére a Versenytanács nem látott lehetőséget a jogsértés hiányának a Tptv. 77. § (1) bekezdés i) pontja szerinti megállapítására. Az eljárás tárgya ugyanis a programcsomag módosítás általános vizsgálata. Ezért abból, hogy egy vagy több összefüggésben nem bizonyítható a jogsértés, nem következik egyértelműen a jogsértés hiánya. Másoldalról viszont a Versenytanács a kábeltelevíziós vállalkozásokkal szemben lefolytatott nagyszámú versenyfelügyeleti eljárás tapasztalatai alapján nem tartotta valószínűnek, hogy az eljárás folytatása esetén fény derülne olyan körülményekre, amelyek alapot adnának jogsértés megállapítására. Szintén nem látott okot a Versenytanács annak további vizsgálatára, hogy a terézvárosi előfizetők a többi budapesti hálózattal teljesen azonos változtatásokra érdemben eltérően reagáltak volna-e.
- 57) Mindezek alapján a Versenytanács az eljárást a programcsomag-változtatás (és az azzal összefüggésben megvalósított előfizetői véleménykérés és értékelés) tekintetében általában és a Terézvárosra nézve is megszüntette a Tptv. 72. § (1) bekezdés a.) pontjának második fordulata (lásd 33. bb. pont) alapján.

### **A gazdasági erőfölény vizsgálatának szükségtelensége**

- 58) A Vj-88/2003/35. számú határozatnak a Kft. gazdasági erőfölényes helyzetére vonatkozó megállapítását a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta. A terézvárosi hálózat esetében pedig a Versenytanács az eljárás (bizonyított visszaélés hiánya miatti) megszüntetésére tekintettel tartotta szükségtelennek a gazdasági erőfölény vizsgálatát. Önmagában a gazdasági erőfölény fennállásához ugyanis nem kapcsolható versenyjogi elmarasztalás. Jogsértés megállapítására csak két

konjunktív feltétel (az erőfölény és visszaélés) együttes fennállása esetén nyílna lehetőség.

## VI.

### Jogorvoslat

- 59) A végzés elleni jogorvoslat a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontján alapul. A jogorvoslat a Tpvt. 82. § (1) bekezdése alapján kizárólag a Kft-t (mint ügyfelet) illeti meg, mert a végzés másra nézve nem tartalmaz rendelkezést.
- 60) Megjegyzi ugyanakkor a Versenytanács, hogy az eljárásnak a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megszüntetése nem érinti az érdekelt félnek a Tpvt. 88/A. §-ban foglalt azon jogát, hogy a törvény III-V. fejezetében foglalt rendelkezések megsértésére alapított és külön jogszabályban foglaltak szerinti egyéb polgári jogi jogkövetkezmény alkalmazása – például kártérítés – iránti igényét közvetlenül bíróság előtt érvényesítse, mert a Tpvt. 88/B. § (6) bekezdése szerint a bíróság csak a Gazdasági Versenyhivatalnak a törvénysértés hiányát megállapító határozathoz van kötve.
- 61) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2007. november 26.

**A korrigált nettó díjak átlagos változásának meghatározása**

- 1) Az egyes hálózatok és azon belül programcsomagok korrigált nettó előfizetési díjai és előfizető számai alapján az alábbi mutatók számíthatók

- a) Árindex ( $D$ )

$$D = \frac{\sum d(1) \cdot f(0)}{\sum d(0) \cdot f(0)}$$

- ahol:  $d$  – az egyes hálózatok egyes programcsomagjainak nettó előfizetési díja  
 $f$  – az egyes hálózatok egyes programcsomagjai előfizetőinek száma  
(1) – a vizsgált év adata  
(0) – az előző évi adat

- b) Átlagár változás ( $D^*$ )

$$D^* = \frac{\sum d(1) \cdot f(1) / \sum f(1)}{\sum d(0) \cdot f(0) / \sum f(0)}$$

- 2) Az 1) pont szerinti mutatók közül „ $D$ ” akkor alkalmazható (és alkalmazandó is), ha a vállalkozás által üzemeltetett hálózatok megegyeznek az előző évvel, és az egyes hálózatokon nyújtott programcsomagok száma, illetve jellege sem változott. Minden egyéb esetben  $D^*$  alkalmazandó.
- 3) Abban az esetben, ha – akár a vizsgált évben, akár az azt megelőző évben – nem (vagy nem csak) január hónapban változtak a díjak, akkor  $d(1)$  és  $d(0)$  értékeket az egyes éveken belül érvényesített különböző díjak súlyozott átlagaként kell meghatározni, súlyként:
- $D$  számítása esetén a hónapok számát;
  - $D^*$  számítása esetén az egyes hónapok előfizetői számát

figyelembevételével.

**A befektetés arányos nyereség meghatározása**

- 1) Az előző évi tényleges befektetés arányos nyereség ( $P_t$ ):

$$P_t = \frac{N}{B}$$

ahol:  $N$  – az előző évi üzemi eredmény

$B$  – az előző évi összes eszköz

- 2) A díjmelés évének várható befektetés arányos nyeresége ( $P_v$ ) változatlan befektetést feltételezve:

$$P_v = \frac{A(1-m)(D-I) + N}{B}$$

ahol:  $A$  – az előző évi nettó árbevétel

$D$  – a korrigált nettó díjak átlagos emelkedése

$I$  – az előző évi infláció

$m$  – a műsorköltség és a nettó előfizetési díj előző évi átlagos aránya

- 3) A díjmelés évének várható befektetés arányos nyeresége a vállalkozás által a díjmelés évében végrehajtott beruházások figyelembevételével ( $P_k$ )

$$P_k = \frac{A(1-m)(D-I) + N - \Delta B \cdot a}{B + \Delta B}$$

ahol:  $\Delta B$  – az átlagos beruházás

$a$  – átlagos leírási kulcs